

جامعه‌شناسی سلامت، ثروت و عدالت

ریچارد ویلکینسون

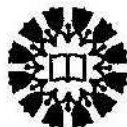
کیت پیکت

مترجمان

دکتر شیرین احمدنیا - دکتر ابوالقاسم پوررضا

تهران

۱۳۹۳

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)
مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی

سرشناسه: ویلکینسون، ریچارد، ۱۹۴۳-م.

ترجمہ شیرین احمد نیا، ابوالقاسم یور رضا۔

مطالعه و تدوین: نشر: تهران: سازمان مطالعه و تدوین

تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: دوازده، ۳۲۸ ص.: نمودار.

فروست: «سمت»؛ ۱۸۴۵. علوم اجتماعی؛ ۹۸.

شماره: ۹-۰۲۰۶۷۸-۹۷۸۶۰۰ ریال.

و ضعیف فہرستہ نو ہم : فیما

یادداشت: عنوان اصلی:

دادداشت: کتانبامه: ص. ۲۸۱-۲۹۷.

پاورپانٹ: نماز

موضوع: عربی ادبی

موضوع: افواه احتی

مہ ضلع ۶: گفت و نالوگی

موضوع: علم الاجتماع

موضوع: جامعه شناسی

شناسه افزوده: بکیت، کیت

شناسه افز و ده: احمدی، شمس، ۱۳۴۲-

شماره اف: ودم: به: رضا، به: القاسم: ۱۳۳۱ -

شناسه: اف: ۷۵: سازمان مطالعه و تهیه: کتب علوم انسانی

تد سعة عامه انسان

۱۰۰ گنگ : ۲ = ۵۰

۳۰۶/۱ : ۱۰۰

شماره کتابخانه: ۳۷۴۰۱۲۶۰

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)

مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی

The Spirit Level: Why More Equal Societies Almost Always Do Better; Richard G. Wilkinson and Kate Pickett. London: Allen Lane, 2009.

جامعه شناسی، سلامت، ثروت و عدالت

نہ پسند گان: ۱. حار د و بلکتنسو ن و کیت بیکت

مدرسہ جامعہ، دکتہ شریف احمدیہ، دانشگاه علامہ طباطبائی، دکتہ ابو القاسم

میرزا (ابن) دانش گاه عالم و پزشک (قزوینی)

پور رخصا (اسناد ۱۳۱۳)

ویراستار: ندا ظاہری

چاپ اول: زم

تعداد: ۱۰۰۰

حروفِ چینی و لیتوگرافی: «سمت»

حاب: مهر (قم)، صحافی: زرین (قم)

قیمت: ۹۰۰۰۰ ریال در این نوی

آنکه در محال به تعبیر آن نیستند.

شہزادہ اختر احمد کے ہمراہ تھے۔ گرام حلال آل احمد، غرب با، یادگاہ امام (رحمہ)،

۴۴۲۶۷۸۰۲ تلف: ۱۶۳۳۶

رویه‌روی پمپ دار، کد پستی ۱۱۶۶۱۱، شهر ۱۱۱۱۱۱۱۱
www.samt.ac.ir info@samt.ac.ir

١٢٠

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمی از این اثر را بدو یا اجزا

سخن «سمت»

یکی از اهداف مهم انقلاب فرهنگی، ایجاد دگرگونی اساسی در دروس علوم انسانی دانشگاهها بوده است و این امر، مستلزم بازنگری منابع درسی موجود و تدوین منابع مبنایی و علمی معتبر و مستند با در نظر گرفتن دیدگاه اسلامی در مبنایی و مسائل این علوم است. ستاد انقلاب فرهنگی در این زمینه گامهایی برداشته بود، اما اهمیت موضوع اقتضا می کرد که سازمانی مخصوص این کار تأسیس شود و شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۶۳/۱۲/۷ تأسیس «سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها» را که به اختصار «سمت» نامیده می شود، تصویب کرد.

بنابراین، هدف سازمان این است که با استمداد از عنایت خداوند و همت و همکاری دانشمندان و استادان متعهد و دلسوز، به مطالعات و تحقیقات لازم بپردازد و در هر کدام از رشته های علوم انسانی به تألیف و ترجمه منابع درسی اصلی، فرعی و جنبی اقدام کند. دشواری چنین کاری بر دانشمندان و صاحب نظران پوشیده نیست و به همین جهت مرحله کمال مطلوب آن باید به تدریج و پس از انتقادهای یادآورهای پیاپی ارباب نظر به دست آید. انتظار دارد که این بزرگواران از این همیاری و راهنمایی دریغ نورزند و با پیشنهادهای اصلاحی خود، این سازمان را در اصلاح کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار مورد نیاز جامعه دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران یاری دهند.

با توجه به بین رشته ای بودن کتاب حاضر، مباحث آن برای دانشجویان رشته علوم اجتماعی در دروسهای «جامعه شناسی سلامت»، «مسائل اجتماعی»، «جامعه شناسی قشرها و نابرابریهای اجتماعی»، «جامعه شناسی توسعه»، و «جامعه شناسی پزشکی» و دانشجویان علوم پزشکی در دروسهای «مدیریت»، «اقتصاد» و «سیاست گذاری سلامت» قابل استفاده است. امید است علاوه بر جامعه دانشگاهی، سایر علاقه مندان نیز از آن بهره مند شوند.

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار مترجمان
۶	مقدمه
۱۰	نکاتی درباره نمودارها
	بخش اول: موفقیت مادی، شکست اجتماعی
۱۵	فصل اول: پایان یک دوره
۱۷	شواهد به کدام سو هدایت می کنند؟
۲۳	محدودیت‌های زیست محیطی برای رشد
۲۳	تفاوت‌های درآمدی در درون جوامع و میان آنها
۲۷	فصل دوم: فقر یا نابرابری؟
۲۷	چقدر نابرابری؟
۲۹	آیا میزان نابرابری تفاوتی ایجاد می کند؟
۳۶	شبیه‌ای اجتماعی
۳۷	مشکلات متفاوت - ریشه‌های مشترک
۳۸	نابرابری درآمدی به ما چه می گوید؟
۴۱	کیفیت زندگی برای همه و استانداردهای ملی عملکرد
۴۱	کشورهای در حال توسعه
۴۳	فصل سوم: چگونه نابرابری درونی می شود؟
۴۴	افزایش اضطراب
۴۶	عزت نفس و عدم امنیت اجتماعی
۴۸	تهدیدهایی علیه خویشن اجتماعی
۵۱	غرور، شرم و پایگاه

۵۳	از اجتماع محلی به جامعه انبوه
۵۵	نابرابری موجب افزایش اضطرابهای ارزشیابی می شود
۵۶	ارتقای خویشن جانشین فروتنی و خودکم بینی می شود
۵۷	آزادی، برابری و برادری

بخش دوم: هزینه های نابرابری

۶۱	فصل چهارم: زندگی اجتماعی و روابط اجتماعی
۶۲	برابری شرایط
۶۳	اعتماد چه ارتباطی با آن دارد؟
۶۴	نابرابری درآمدی و اعتماد
۶۶	مرغ یا تخم مرغ؟
۶۸	اعتماد مهم است
۶۹	تکاوران و یاغیان
۷۱	موقعیت زنان
۷۳	اعتماد فراسوی مرزها
۷۳	چه چیزی یاد گرفته ایم

۷۵	فصل پنجم: سلامت روان و مصرف مواد
۷۵	بیماریهای روان در بریتانیا و ایالات متحد
۷۶	سلامت روان
۷۷	سیها و پرتقالها؟
۷۸	نابرابری درآمدی و بیماری روانی
۸۰	پیوستگی شدید به نردبان اجتماعی
۸۱	نابرابری و مواد مخدر غیر قانونی
۸۲	شیطن

۸۴	فصل ششم: سلامت جسمانی و امید به زندگی
۸۴	تعیین کننده های مادی و روانی اجتماعی سلامت
۸۷	بی رحمی بیشتر، زندگی کوتاه تر
۸۹	ثروت و سلامت

۹۱	فکر بزرگ
۹۵	در اندرون ما
۹۸	فصل هفتم: چاقی: شکافهای درآمدی وسیع تر، کمرهای پهن تر
۹۹	محیط مستعد برای چاقی
۱۰۰	نابرابری درآمدی و چاقی
۱۰۳	خوردن برای آرامش ...
۱۰۶	خوردن (یا نخوردن) برای منزلت
۱۰۷	آیا چاقی مقوله ای زنانه است؟
۱۰۹	شما هرگز نمی توانید بیش از حد ثروتمند یا بیش از حد لاغر باشید
۱۱۰	نوع صرفه جو
۱۱۰	رژیم غذایی برای برابری
۱۱۲	فصل هشتم: عملکرد آموزشی
۱۱۲	مزیت خانه
۱۱۳	دستآورد نابرابر
۱۱۶	استانداردهای عملکرد
۱۱۸	رفاه آموزشی
۱۲۱	فرصتهای یادگیری نابرابر
۱۲۳	ضربه های متفاوت برای مردم متفاوت
۱۲۷	فصل نهم: زایمانهای نوجوانی: چرخه محرومیت
۱۲۸	چرا اهمیت دارد!
۱۲۹	نابرابر به دنیا می آید
۱۳۳	مسیر پرسرعت به سوی بزرگسالی
۱۳۴	بلوغ زودرس و پدران غایب
۱۳۶	در مورد پدران چگونه؟
۱۳۷	فصل دهم: خشونت: کسب احترام
۱۴۰	اگر افتخاری نداری، هیچ نداری
۱۴۱	نابرابری، خشونت «ساختاری» است

۱۴۴	سرپناهی در جهانی بی‌ترحم
۱۴۹	افت و خیزها
۱۵۳	فصل یازدهم: زندان و مجازات
۱۵۳	جرم یا مجازات؟
۱۵۵	حبس و نابرابری
۱۵۸	درجات مدنیت
۱۶۱	آیا زندان کارایی دارد؟
۱۶۲	نگرشهای متمایل به شدت عمل
۱۶۵	فصل دوازدهم: تحرک اجتماعی: فرصتهای نابرابر
۱۶۶	آیا پسران یا جای پای پدرانشان می‌گذارند؟
۱۶۹	تحرک عمودی، نقل مکان
۱۷۱	سلیقه و فرهنگ
۱۷۵	واکنش رکابزنی
۱۸۱	بخش سوم: جامعه‌ای بهتر
۱۸۱	فصل سیزدهم: جوامع کژکار کرد
۱۸۴	جوامع کژکار کرد
۱۸۶	تیینهای دیگر؟
۱۸۸	قومیت و نابرابری
۱۸۹	تاریخچه‌های متفاوت
۱۹۷	همه سود می‌برند
	علیت
۲۰۴	فصل چهاردهم: میراث اجتماعی ما
۲۰۴	اندیشیدن پیش از دست به عمل بردن
۲۰۵	دوروی سکه
۲۰۶	دوست و دشمن
۲۰۸	آزمایشهای اقتصادی
۲۰۹	شامپازه‌ها و بونوبوها

۲۱۰	مغز اجتماعی
۲۱۱	وراثت دوگانه ما
۲۱۵	تجارب اولیه
۲۱۸	نورونهای آینده‌ای و همدلی
۲۱۹	اکسیتوسین و اعتماد
۲۲۰	شادی جمعی و طردشدگی دردناک
۲۲۲	فصل یازدهم: برابری و تداوم‌پذیری
۲۲۲	تداوم‌پذیری و کیفیت زندگی
۲۲۵	کاهش منصفانه انتشار گاز کربن
۲۲۶	تکنولوژی مدرن به تنهایی کافی نیست
۲۲۷	اقتصاد متعادل و یکپارخت
۲۲۹	نابرابری و مصرف‌گرایی
۲۳۷	فصل شانزدهم: ساختن آینده
۲۳۸	یک تغییر و دگرذیسی
۲۴۰	شکست سیاست‌گذاری
۲۴۲	روندها در نابرابری
۲۴۴	مسیرهای متفاوت برای برابری بیشتر
۲۴۶	اراده سیاسی
۲۴۹	اتحادیه‌های کارگری
۲۵۰	قدرت شرکت‌های بزرگ - فیل در اتاق نشیمن
۲۵۳	جایگزین‌ها
۲۵۵	چه می‌توان کرد؟
۲۶۵	آزادی و برابری
۲۶۶	بهره‌برداری تمام‌عیار از موج فناوری
۲۷۰	آینده برابری
۲۷۶	پیوست
۲۷۹	منابع
۲۹۶	نمایه

پیشگفتار مترجمان

این اثر، دستاورد حدود سی سال تحقیق نویسندگان آن است که به یکی از اساسی ترین مفاهیم در تاریخ مطالعات اقتصادی-اجتماعی می پردازد: «نابرابری» و تأثیر آن بر شئون مختلف زندگی، به ویژه سلامت. این نوشته، نشان می دهد که چگونه نابرابری هم بر زندگی افراد با سطح درآمد بالا و هم بر زندگی افراد طبقات پایین اقتصادی-اجتماعی، تأثیرات منفی می گذارد.

کتاب پیش رو، که انتشارات آلن لین و پنگوئن در سال ۲۰۰۹ میلادی برای نخستین بار آن را به زبان انگلیسی منتشر کرده است، تألیف دو استاد و نویسنده سرشناس انگلیسی است؛ ریچارد ویلکینسون محقق برجسته حوزه مطالعات بین المللی در زمینه نابرابری و تعیین کنندگان اجتماعی سلامت است. وی دارای آثاری است که تا این لحظه به بیش از ۱۰ زبان دنیا ترجمه شده است. او دانش آموخته تاریخ اقتصاد در دانشگاه اقتصادی لندن، استاد دانشگاه پزشکی ناتینگهام و استاد افتخاری کالج دانشگاهی لندن است؛ کیت پیکت، همکار او، دانش آموخته انسان شناسی جسمانی و علوم تغذیه در دانشگاههای کمبریج، برکلی و استاد دانشگاههای یورک و شیکاگو است.

دستاوردهای بسیاری از پژوهشهای متأخر در زمینه توزیع درآمد در جوامع و نیز داده های مربوط به مسائل اجتماعی و بهداشتی در جوامع امروز مؤلفان این کتاب را قادر ساخته است تا تحلیلها و نتایجی را ارائه دهند که تاکنون در عرصه مطالعات حوزه نابرابریهای اقتصادی-اجتماعی بی سابقه بوده است. به اعتقاد منتقدان علمی، این کتاب فراتر از اثری جدید در زمینه مؤلفه ها یا تعیین کنندگان اجتماعی سلامت است. این کتاب را می توان اثری در زمره ادبیات میان رشته ای به حساب آورد که مباحث رشته جامعه شناسی را در کنار اقتصاد، پزشکی، بهداشت، جمعیت شناسی، پزشکی اجتماعی و سیاست قرار می دهد. این

کتاب تأثیر پدیده نابرابری و شدت و ضعف آن را بر مسائلی مانند امید به زندگی، گسترش سوء مصرف مواد، گسترش چاقی و بیماریهای مرتبط، گسترش رفتارهای نابهنجار و جرایم، افت تحصیلی، افزایش خشونت، و انواع محرومیتها و ناخرسندیها، با ارجاع به آمار عینی و نتایج تحقیقات در سطح کشورهای غربی و جهان مرفه و ثروتمند، مورد بررسی قرار می‌دهد. با ارجاع به آمارهای موجود در مورد کشورهایی با میزان بالای نابرابری، مانند ایالات متحد، و کشورهایی با سطوح پایین تر نابرابری، مانند نروژ و سوئد، و با استفاده از شیوه‌های تحلیل آماری و یافته‌های عینی نشان داده می‌شود که چگونه متغیرهای اجتماعی مانند «اعتماد» در شرایط حاکمیت سطوح متفاوت بی‌عدالتی یا نابرابری در درآمد، به شکلی ناهمسان، بر مشکلات اجتماعی، نظیر افزایش جرایم و مجرمان، یا بر افزایش امید به زندگی یا کاهش بیماریهای روانی تأثیرگذار است.

اطلاعات و داده‌های این کتاب مبنایی برای مقایسه شرایط زندگی جوامع مختلف است. تفاوتی که آشکار می‌شوند حتی در مقایسه میان کشورهای ثروتمند و دموکراسیهای امروزی، تکان‌دهنده‌اند. تقریباً همه مسائل اجتماعی و محیطی، از قبیل بیماری، خشونت، مصرف مواد مخدر، چاقی مفرط، بیماریهای روان، ساعات کار طولانی، زندانهای انبوه، و نظایر آن، در جوامعی شکل می‌گیرند که نابرابری در آنها بیشتر است. این کتاب تا آنجا پیش می‌رود که تناقض میان موفقیت‌های مادی و سقوط اجتماعی را در میان جوامع مدرن آشکار می‌سازد، اما فقط به تشخیص بیماریهای گریبانگیر جامعه بسنده نمی‌کند، بلکه به این نیز می‌پردازد که چگونه می‌توان تعادل را از حالت مصرف‌گرایی خود-محورانه به سوی جامعه مشارکت‌جو و متمایل به دوستی هدایت کرد. در این کتاب، راه‌ها و چاره‌جوییهایی برای خروج از بن‌بست مسائل اجتماعی و محیطی‌ای که جهان ما را درگیر کرده پیشنهاد شده و رویکرد نوینی فرا روی خواننده قرار گرفته است که می‌تواند به طور مؤثری «کیفیت زندگی واقعی» را، نه فقط برای تهیدستان بلکه برای همگان، ارتقا بخشد. در عین حال، این کتابی است که امیدهایی را برای تجدید حیات سیاسی و نیل به شیوه تفکر نوین برای سازمان‌دهی اجتماعات انسانی به بار می‌آورد. پیام اصلی نویسندگان این کتاب این است که گسترش برابری، به‌ویژه در رابطه با درآمد، می‌تواند مبانی عینی و مادی را برای شکل‌گیری روابط اجتماعی بهتر فراهم سازد و ظهور جامعه‌ای نوین و انسانی‌تر را نوید دهد. نهایت اینکه، این

کتاب چشم‌اندازی نو به سوی مطالعه شیوه‌های اداره جامعه و بهبود روابط حیاتی و ساختاری گروه‌های موجود در آن می‌گشاید.

مترجمان مطالعه آن را به مدیران ارشد جامعه، به اندیشمندان، و به دانشگاهیان محترم، مسئولان و سیاست‌گذاران جامعه، پژوهشگران حوزه‌های علوم اجتماعی، اقتصادی، پزشکی، بهداشت و سلامت، و به همه کسانی که دغدغه پی‌ریزی مبنایی را برای زندگی بهتر اجتماعی دارند توصیه می‌کنند.

پیدایش جامعه‌شناسی پزشکی در غرب سابقه‌ای طولانی دارد که شکل‌گیری و قوام نظری‌اش با ارجاع به مفاهیم کلیدی‌ای همچون «نقش بیمار» و «نقش حرفه‌ای پزشک» تبارشناسی می‌شود، مفاهیمی که در دیدگاه کارکردگرایانه تالکوت پارسونز، جامعه‌شناس شاخص امریکایی، و کتاب او با عنوان *نظام اجتماعی* (۱۹۵۱) مطرح شده است؛ با این حال، این حوزه در ایران همچنان حوزه‌ای نسبتاً جوان تلقی می‌شود. نخستین کلاس جامعه‌شناسی پزشکی در ایران در سال ۱۳۴۸ توسط استاد گرامی، جناب آقای دکتر منوچهر محسنی در دانشکده پزشکی دانشگاه تهران تشکیل شد و سپس در اوایل دهه ۱۳۵۰ تدریس آن در دانشکده نوین‌یاد علوم اجتماعی رونق یافت. نخستین کتاب در حوزه جامعه‌شناسی پزشکی را نیز دکتر منوچهر محسنی در سال ۱۳۵۳ نگاشت. این کتاب مشتمل بر مباحث نظری بود؛ سپس به تدریج در چاپ‌های بعدی کتاب، یافته‌های پژوهشی دکتر محسنی نیز به آن افزوده شد و این نخستین گام در تولید ادبیات تجربی در این حوزه جامعه‌شناسی بود. در مقدمه‌ای که ایشان در سال ۱۳۷۶ بر چاپ پنجم کتاب خود نگاشته‌اند، بر «چندبعدی بودن» (میان‌رشته‌ای بودن) جامعه‌شناسی پزشکی تأکید ورزیده‌اند؛ به این ترتیب که محتوای این کتاب برای دانشجویان رشته‌های علوم اجتماعی، روان‌شناسی، بهداشت، پزشکی و سایر علوم مرتبط با پزشکی و بهداشت کاربرد دارد. همین ماهیت چندبعدی یا میان‌رشته‌ای بودن این حوزه باعث گردید که تحقیقات در عرصه سلامت و پزشکی با تأکید بر عوامل اجتماعی و فرهنگی امروزه نه تنها توسط علمای علوم اجتماعی، بلکه به ویژه توسط عالمان و محققان علوم پزشکی و بهداشتی و نیز جمعیتی و اقتصادی گسترش یابد و حتی سازمان‌های بین‌المللی و جهانی، از جمله سازمان جهانی بهداشت، به مطالعاتی از این دست حساسیت مثبت زیادی نشان دهند. این امر موجب شده است که آثار مکتوب در حوزه‌هایی مرتبط، نظیر جامعه‌شناسی سلامت، جامعه‌شناسی

بیماری، جامعه‌شناسی بدن، و جامعه‌شناسی عواطف، در کنار دیگر رشته‌های مرتبط، نظیر اقتصاد بهداشت، انسان‌شناسی سلامت و پزشکی، روان‌شناسی سلامت، جمعیت‌شناسی سلامت، ارتباطات سلامت و نظایر آن، چه در غرب و چه در ایران، از رشد چشمگیری برخوردار باشد. در کنار تولید کتابهای متعددی در این رشته‌ها، که گسترش همکاری میان صاحب‌نظران رشته‌های متنوع و تعامل میان رشته‌ای را تسهیل می‌کند، فعالیتهای انجمنهای علمی نظیر انجمن جامعه‌شناسی ایران و تأسیس گروه علمی تخصصی «جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت» این انجمن (در سال ۱۳۸۷) نیز به شکل‌گیری این همکاریهای میان رشته‌ای و تولید و غنای ادبیات نظری و پژوهشی در حوزه ادبیات جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت کمک کرده است. کتاب پیش‌رو حاصل تلاش و همکاری دو تن از اعضای این گروه علمی تخصصی در انجمن علمی جامعه‌شناسی ایران (تأسیس ۱۳۷۰) است، که گذشته از سهمی که در فضای دانشگاهی ایران به عنوان مدرس و محقق بر عهده دارند، با اقدام به ترجمه این کتاب، در راستای تلاش جمعی اعضای این گروه علمی، کوشیده‌اند به سهم خود قدمی مثبت در جبران کاستیهای ادبیات تألیفی و ترجمه در این حوزه جامعه‌شناسی در ایران بردارند.

مترجمان از سرکار خانم دکتر رؤیا غلامی، استاد ایرانی دانشگاه استون بیرمنگام انگلستان که این کتاب را بزرگوارانه پیشنهاد و به خانم دکتر احمدنیا هدیه کرده‌اند صمیمانه سپاسگزاری می‌کنند.

در آماده‌سازی نهایی این کتاب از همکاری برخی از دوستان جوان از جمله آقایان یوسف صفاری و مهدی یوسفی و خانمها مژگان فرشادی، فریده مقراضجی و فاطمه کریمی، برخوردار بوده‌ایم که در اینجا از زحمات و تلاشهای صمیمانه ایشان سپاسگزاری می‌شود. همکاری خانم سمیرا شریفی در استخراج نمایه نیز شایسته سپاس است. یک مورد ویژه برای سپاسگزاری باقی مانده است. سرکار خانم ندا طاهری، دانش‌آموخته جامعه‌شناسی، ویراستار دقیق و بسیار زحمتکش این متن بوده‌اند. روایی و شیوایی متن واقعاً مدیون زحمات و تلاشهای ایشان است، از این بابت صمیمانه از همکاری و همراهی ایشان سپاسگزاری می‌نمایم.

در نهایت، علی‌رغم زحمات زیاد و طولانی‌مدت برای ترجمه این کتاب و ویرایشهای

متعدد، بی‌تردید ضعفها و کاستیهایی در آن وجود دارد که نگاه خردمندانه و آموزنده خوانندگان خوش فکر و آگاه می‌تواند این کاستیها را برای مترجمان آشکار کند و در پیشبرد اهداف حوزه جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت و نیز موفقیت گامهای انجمن جامعه‌شناسی ایران و جامعه‌شناسی پزشکی، آنها را رهین منت و محبت خود سازد.

مترجمان

بهمن ۱۳۹۳

www.ketab.ir